

Protokoll 2/2025

fört vid Bromma stadsdelsnämnds sammanträde torsdagen
den 23 januari 2025 kl. 18:30-19:30, Alviks kulturhus

Ledamöter

Johan Heinonen (S) Ordförande
Mattias Keresztesi (M) 1:e vice ordförande
Rose-Marie Rooth (V) 2:e vice ordförande
Stina Andersson (S)
Svante Thorell (MP)
Alexander Saednia (M)
Sara Emrooz (M)
Findel Madison (SD)
Hanna Wistrand (L)
Johan Duvdahl (C)
Laila Abdallah (S)
Petter Jennervall (S)
Pelle Johansson (S)

Ersättare

Tove Lönstad (S)
Jeanette Frenkman (S)
Albin Ringstad (S)
Thomas Nicholas (V)
Terese Nordberg (V)
Johanna Klamming (MP)
Mikael Valdorson (M)
Jörgen Linse (M)
Ludwig Jänes (SD)
Stefan Ennerfelt (L)
Christopher Oskarsson (KD)

Övriga närvarande

Susanna Halldin Olsson Stadsdelsdirektör
Eva Runestig Avdelningschef
Fredrik Skoglund Avdelningschef
Joel Färlin Avdelningschef
Malin Persson tf. Avdelningschef
Timmie Aspelin Nämndsekreterare

Justerare

Johan Heinonen (S) och Mattias Keresztesi (M)

Datum för justering

2025-01-24

Paragraf

§8

**Stockholms
stad**

Bromma stadsdelsnämnd

Protokoll nr 2/2025

2025-01-23

Sekreterare

Timmie Aspelin

§ 8**Svar på remiss - Handlingsplan mot rasism**

BRO 2024/613

Beslut

Nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Handlingsplanen mot rasism syftar till att stärka och utveckla Stockholm stads arbete mot rasism och riktar sig mot samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen är kopplad till Stockholm stads program för de mänskliga rättigheterna. Det övergripande målet med handlingsplanen är: Stockholm stads verksamheter ska vara fria från alla former av rasism.

Handlingsplanen riktar sig mot alla former av rasism. Samtidigt är det nödvändigt att uppmärksamma att olika typer av rasism kan ta sig olika uttryck. Handlingsplanen lyfter därför särskilt fem former av rasism: afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer.

Förvaltningen ställer sig positiv till handlingsplanen men har ett medskick gällande aktivitet om att utbildningsnämnden, förskolenämnden och stadsdelsnämnderna i samråd med kommunstyrelsen och med stöd av representanter från judiska minoriteten samt experter ska genomföra åtgärder från kartläggningen Antisemitism i Stockholms skolor.

Förvaltningen anser att formuleringen i sin nuvarande form behöver ändras till att förekomsten av antisemitism i förskolan bör undersökas närmare alternativt att förskolan stryks ur den specifika aktiviteten då rekommendationer specifikt för förskolan saknas.

Vidare är det viktigt att målgrupperna äldre personer och personer med funktionsnedsättning inkluderas i arbetet mot rasism.

Framlagda förslag till beslut

1) Ordförande Johan Heinonen m.fl. (S), Rose-Marie Rooth (V) och Svante Thorell (MP) föreslår (se beslutet).

2) Hanna Wistrand (L) föreslår:

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till remissvar
2. Att därutöver anföra följande:

Stockholm ska vara en stad fri från alla former av rasism, antisemitism och diskriminering. I arbetet för att uppnå det behövs en styrande handlingsplan med tydliga mål, i likhet med andra centrala styrdokument i staden. Men för att det ska bli mer än bara en pappersprodukt behövs det konkreta och uppföljningsbara mål. Det saknas i den handlingsplan som nu läggs fram av den rödgröna majoriteten.

Att nu överlåta till nämnderna och bolagen att sina verksamhetsplaner själva sätta upp mål och aktiviteter innebär att inget händer förrän tidigast 2026. Samtliga nämnder och bolag i staden har redan färdigställt sina verksamhetsplaner för året. Detta innebär att hela mandatperioden kommer att ha gått innan programmet mot rasism ens börjat omsättas i praktisk handling. Det är i nuläget även oklart vad som ska rapporteras till fullmäktige gällande handlingsplanens implementering.

En handlingsplan som ska göra skillnad behöver vara konkret och ha tydliga målsättningar, uppföljningsbara indikatorer och en tydlig redovisning av implementeringen till fullmäktige. Den föreslagna planen i dess nuvarande form brister på samtliga dessa punkter. Därför kräver vi att denna revideras samt att en särskild strategi mot antisemitism tas fram av staden.

3) Mattias Keresztesi m.fl. (M) och Johan Duvdahl (C) föreslår:

1. Att återremittera förvaltningens förslag till remissvar
2. Att delvis avslå förvaltningens förslag till remissvar
3. Att därutöver anföra följande:

Stockholm ska vara en stad fri från alla former av rasism, antisemitism och diskriminering.

Under 2025 ska 250 år av judiskt liv firas i Sverige. Dessvärre sker detta i en tid då antisemitismen växer i både Sverige och världen. Judiska föräldrar vittnar om rädsla för att deras barn ska bli måltavlor för hot och våld. Rädslan har lett fram till att få unga judar i dag vågar bära judiska symboler. Det är en utveckling som hela samhället behöver vara med och motverka – inte minst Stockholms stad. Stockholm ska vara en öppen, tolerant och medmänsklig stad där judiskt liv ska kunna utvecklas i minst 250 år till. Öppenheten i samhället får aldrig tas för givet vilket är tydligt när anmälningarna om händelser med antisemitistiska motiv ökar.

Det tidigare förslaget till en nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige konstaterar att kommunerna har en central roll i arbetet med den judiska minoriteten eftersom de ansvarar för verksamheter som är avgörande för ett starkt judiskt liv, till exempel kultur, skola, modersmålsundervisning, äldreomsorg och trygghet. Det gäller

givetvis i Stockholms stad och i Bromma. I dag arbetar kommunerna i lägre utsträckning med minoritetspolitik riktad mot den nationella minoriteten judar jämfört med de andra minoriteterna. Uppföljnings-myndigheterna har påtalat att judar får minst tillgång till sina minoritetsrättigheter på kommunal och regional nivå jämfört med andra nationella minoriteter och att den judiska minoriteten har sämre möjligheter till inflytande i frågor som är av betydelse i kommuner och regioner.

Våra partier konstaterar att bedömningen att staden behöver göra mer för att garantera den fysiska säkerheten för judiska institutioner och människor i samband med 250 års-firandet också tidigare delats av flertalet remissinstanser.

Vi vill därför inte heller stänga dörren för att flera av de samarbeten och samtal som nu inleds med Stockholms flera judiska institutioner kan fortsätta även efter 250-års firandet. Mer behöver göras för att uppmärksamma judiskt liv även framöver, något som Stockholms stad har en viktig roll i.

Det försämrade omvärldsläget och den växande antisemitismen i samhället kräver att Stockholms stad höjer sina ambitioner kring uppmärksammandet av judiskt liv och i detta arbete behövs även en styrande handlingsplan med tydliga mål, i likhet med andra centrala styrdokument i staden. Men för att det ska bli mer än bara en pappersprodukt behövs det konkreta och uppföljningsbara mål. Det saknas tyvärr i den handlingsplan som nu läggs fram av den rödgröna majoriteten. Stockholms stad måste därtill stå fast vid en tydlig definition av antisemitism för att trovärdigt kunna bekämpa den i alla dess former.

Verkningsfulla handlingsplaner som kan göra skillnad i verkligheten behöver innehålla konkreta och uppföljningsbara målsättningar, indikatorer som går att följa och en tydlig redovisning av implementeringen till fullmäktige. Den föreslagna planen skulle behöva revideras och utvecklas i enlighet med dessa punkter.

4) Findel Madison (SD) föreslår:

a) Att avslå förvaltningens svar på remiss

b) Därutöver anföra följande:

Handlingsplanen mot rasism är kopplad till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna. I handlingsplanen lyfts särskilt fem former av rasism: afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer.

Sverigedemokraterna delar inställningen att alla former av rasism bör bekämpas. Ett antal prioriterade grupper pekats ut, och vi ställer oss bakom urvalet men vill även inkludera gruppen som berörs av

svenskfientlighet. Det vill säga svenska medborgare utan invandrarbakgrund som utsätts för glåpord och nedsättande uttryck. Dessa problem är som mest påtagliga i grundskolor i invandratäta områden.

Därutöver noterar vi att islamofobi beskrivs som en form av rasism. Vi instämmer inte i kategoriseringen att fördomar mot en religion kan betraktas som rasism, utan menar snarare att det rör sig om fördomar eller felaktiga stereotyper. Sverigedemokraterna anser att alla människor som följer svenska lagar, normer och värderingar ska behandlas med respekt oavsett religionstillhörighet. Samtidigt kan samhället inte blunda för den växande islamismen i Sverige. Exempelvis finns källarmoskéer som har radikaliserat IS-krigare, internationellt efterlysta och sanktionerade imamer som föreläser hos skattefinansierade islamiska föreningar samt moskéer med kopplingar till organisationer med oklar finansiering. Vidare finns kopplingar mellan Iran, Muslimska brödrskapet och gängkriminalitet, liksom terrordåd riktade mot synagogor. Dessa är exempel på rörelser som anser sig själva beröras av ”islamofobi”.

Vi hade önskat att strategin på ett tydligare sätt skulle skilja mellan å ena sidan en positiv islam, som strävar efter kulturell och språklig integration i Sverige, och å andra sidan en separatistisk och politisk-ideologisk islamism.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Johan Heinonen (S) ställer frågan om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att nämnden beslutar avgöra ärendet idag.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Heinonen (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordförande Johan Heinonen m.fl. (S), Rose-Marie Rooth (V) och Svante Thorell (MP).

Reservation

Hanna Wistrand (L), Mattias Keresztesi m.fl. (M), Johan Duvdahl (C) och Findel Madison (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sina förslag.

Ersätтарыttrande

Christopher Oscarsson (KD) lämnar ersätтарыttrande enligt följande:

Under föregående år tog Stockholms stad fram en stadsövergripande handlingsplan för arbetet med mänskliga rättigheter där arbetet mot rasism var en viktig aspekt. Dessvärre menade styret i sitt ursprungliga förslag till beslut att arbetet mot antisemitism inte var viktigt nog för att brytas ut till en egen del. Efter vår kritik hörsammades problematiken med antisemitism som

finns i Stockholm och i Sverige så att det nu är en utpekad del av stadens arbete för mänskliga rättigheter. Därför gläder det oss kristdemokrater att se att antisemitism lyfts som en särskild del i handlingsplanen mot rasism, då det i allra högsta grad är en av de värsta formerna av rasism genom historien och tyvärr än idag. Dagens judiska minoritet har under senaste åren utstått fruktansvärt bemötande och det är oacceptabelt. Som politiska partier har vi ett ansvar att synliggöra detta och adressera problemet innan det eskalerar.

Stadsdelens olika verksamheter har ett viktigt kunskapsfrämjande uppdrag för att synliggöra rasism i dess olika former men också i att motverka rasism. I tillämpandet av den handlingsplan som nu läggs fram ser vi kristdemokrater vikten av att göra ord till handling. Ingen grupp uppleva känna utsatthet eller diskriminering i Stockholm. Från förskolan till, skolan, till fritidsaktiviteter eller inom äldreomsorgen behöver förvaltningen säkerställa att våra verksamheter är trygga och välkomnande miljöer.

Handlingar i ärendet

- 1844973 (Godkänd - R 1) Svar på remiss handlingsplan för arbete mot rasism
- BRO 2024/613-1.2 KS 2024/1035 Bilaga 1
- BRO 2024/613-1.1 Kopia av godkänt tjänsteutlåtande: KS 2024/1035 Tjänsteutlåtande

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Johan Esko,Heinonen	2025-01-24
Matyas-Gyorgy,Keresztesi	2025-01-24